

Leden van de Vaste Kamercommissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum: 18-6-2024
Onderwerp: Curriculumherziening en Basisvaardigheden

Geachte voorzitter en leden van de vaste Kamercommissie OCW,

Woensdag 26 juni vindt het commissiedebat 'Curriculumherziening en de voortgangsrapportage masterplan basisvaardigheden' plaats. We willen u graag een aantal punten meegeven die volgens onze leden van belang zijn. Curriculumherziening is een onderwerp dat de afgelopen 10 jaar de gemoederen flink heeft beziggehouden. Er zijn in dit proces helaas verkeerde keuzes gemaakt met Onderwijs 2032 en Curriculum.nu. Tegelijkertijd onderkent iedereen ook het belang van curriculumherziening en is het ook voor onze organisaties van groot belang dat dit proces slaagt.

Kerdoelen (po, onderbouw vo en (v)so)

We zijn positief over het uiteindelijk doorlopen proces omtrent de kerndoelen tot nu toe. Het proces is aangepast op basis van kritiek uit het veld en er liggen voorstellen die transparant tot stand zijn gekomen. We zijn ook positief over het voornemen om de overladenheid tegen te gaan, maar we hebben voornamelijk minder vertrouwen dat hier echt helpende fundamentele keuzes in gemaakt worden die leiden tot een minder overladen curriculum. Op dit moment worden de conceptkerndoelen getoetst in de praktijk. Het is voor ons van groot belang dat het beproeven van de conceptkerndoelen burgerschap en digitale geletterdheid op scholen serieus wordt genomen en waar nodig tot aanpassingen zal leiden.

Examenprogramma's bovenbouw HAVO/VWO

Wat betreft het aanpassen van de eindexamenprogramma's in de bovenbouw HAVO/VWO hebben we wel een aantal belangrijke punten van kritiek. Er zijn uitgangspunten geformuleerd voor de herziening in de bovenbouw die wat ons betreft veel breder en transparanter hadden moeten worden besproken met de beroepsgroep voordat het inhoudelijke proces werd ingegaan:

- de profielvakken worden even groot gemaakt
- er wordt ruimte gevonden voor digitale geletterdheid en burgerschap
- de studielast (studielasturen) worden voor alle vakken in het eindexamenjaar naar beneden bijgesteld.

Op basis van deze uitgangspunten is het inhoudelijke proces gestart bij een aantal vakken en ligt er een conceptvoorstel voor de hele bovenbouw waarbij profielvakken tijd en ruimte zouden moeten inleveren. Dit leidde begin dit jaar tot veel onrust onder vakdocenten, bij een aantal vakverenigingen en onder onze leden. We zijn hierover met leden en onderling in gesprek gegaan en de AOb heeft het ook uitgevraagd in een enquête. Van de docenten die lesgeven op HAVO/VWO is 65% tegen dit voorstel, en 20% voor dit voorstel. Ook is daarbij uitgevraagd of docenten de huidige systematiek van studielasturen willen behouden, of dat ze weer landelijke lesurenrichtlijnen per vak terug zouden willen hebben, ook om een beter gesprek op school te kunnen voeren. Op die vraag gaf 68% aan

behoefte te hebben aan duidelijke landelijke richtlijnen voor lesuren per vak. Maar 6% is voor het behoud van de huidige systematiek van studielasturen (SLU)

Mede aan de hand van de input van leden hebben we de volgende standpunten ingenomen:

- Basisvaardigheden – waaronder digitale geletterdheid en burgerschap – moeten bij alle (profiel)vakken worden ondergebracht. Het is een opdracht aan de hele school.
- De huidige conceptherverdeling tussen vakken (in ontwerpruimte en basisvaardigheden) steunen we in deze strikte vorm niet. Zeker voor de bovenbouw zien we veel meer in een uitwerking van digitale geletterdheid en burgerschap die voor een groot deel gekoppeld is aan de profielvakken die leerlingen kiezen om zo recht te doen aan de verscheidenheid aan contexten waarin deze onderwerpen in de maatschappij zich manifesteren.
- We willen de noodzakelijke inhoudelijke herziening in de bovenbouw wel voortzetten, mits de fundamentele kritiekpunten worden meegenomen. We vinden het voor het vervolg van groot belang dat er goed geluisterd wordt naar de geleverde kritiek én dat er breed en transparant over keuzes wordt gecommuniceerd.
- We willen heldere landelijke richtlijnen voor lesuren per vak invoeren, die het gesprek over lesurenverdeling op school ondersteunen en niet (zoals nu her en der gebeurt) leidt tot schrappen van uren met mogelijk arbeidsvoorwaardelijke gevolgen op basis van schijnbare urenreductie in de ontwerpruimte.

Curriculum en basisvaardigheden, implementatie in bredere context

Het succesvol implementeren van curriculumherziening en de focus op basisvaardigheden valt of staat bij de juiste randvoorwaarden. Juist op een aantal cruciale onderdelen hebben we grote zorgen. Deze zorgen willen we in deze brief niet uitgebreid opsommen omdat deze niet direct verbonden zijn met de curriculumontwikkeling maar aan de orde komen in de ontwikkeling van sturing, bekostiging en toezicht.

Toch willen we ze wel kort benoemen om duidelijk te maken dat het een samenhangend pakket aan randvoorwaarden is waarbij het ene probleem niet opgelost is wanneer het andere blijft liggen. Het gaat dan om de ontwikkelingen die er zijn rondom *evidence informed* werken, de onverminderd hoge werkdruk in het VO (door onder meer het hoge aantal lessen, grote klassen en lage opslagfactor), de betrokkenheid van leraren bij onderwijskundige besluitvorming, het ondoordachte voornemen om een verplicht leerlingvolgsysteem in de onderbouw van het VO in te voeren en de groei van het aantal collega's dat onbevoegd of via een te korte opleidingsroute voor de klas komt. Over deze onderwerpen komen we graag op een later moment inhoudelijk met u te spreken en we roepen u op vooral de integraliteit van de problematiek in het oog te blijven houden en niet te focussen op deeloplossingen die niet bijdragen aan het totaal.

Het enige dat helpt in de strijd tegen dalende basisvaardigheden en voor een succesvolle curriculumimplementatie is een coherent deltaplan waarin het beroep weer centraal komt te staan en waarin kwaliteit van onderwijs weer leidend wordt. Dat betekent uitstekende lerarenopleidingen, kwalitatief goede professionalisering, veel grotere zeggenschap bij de beroepsgroep en voldoende tijd voor leraren om hun lessen goed voor te bereiden en zich te professionaliseren. Een belangrijk element is de doorgang van de curriculumherziening die wat ons betreft aan draagvlak en uitvoerbaarheid wint wanneer we nu op onderdelen de aanpassingen doen zoals we hierboven hebben benoemd.

We zijn uiteraard bereid om ons standpunt nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Jelmer Evers
Dagelijks Bestuur AOb VO

Thijs Rovers
Dagelijks Bestuur AOb VO

Remko Litoij
Voorzitter FvOv

Abhilash Sewgobind
Coördinator Onderwijs CNV

Gerard Klaassen
Landelijk Onderhandelaar Funderen Onderwijs FNV